

Indrukwekkende collectie weer te bezichtigen

SINT-NIKLAAS

De indrukwekkende collectie van de Oudheidkundige Kring Land van Waas wordt na 20 jaar stof vergaren, binnenkort weer tentoongesteld aan het grote publiek. In opdracht van de Erfgoedcel Waasland maakt Kristel Van Aude nae-

rene en inventaris van de collectie, nu die door de geplande restauratie van Huis Janssens moet verhuizen naar het nieuwe museum op Zwijgershoek. We zetten een aantal van de opmerkelijkste collectie stukken op een rijtje.

KRISTOF METERS

Kristel Van Aude naeren en Alfred van der Gucht bij een fiets uit de vorige eeuw, geschonken door de familie Wilford uit Tamsin. Foto: New

Sabel van oorlogsheld Rolliers

De sabel van Benedikt Rolliers, de Sint-Niklaase oorlogsheld uit de onafhankelijkheidsoorlog in 1831. Foto: New

In een grote houten koffer bewaart de oudheidkundige kring de sabel van Benedikt Rolliers, de Sint-Niklaase oorlogsheld die eed in de onafhankelijkheidsoorlog in 1831. Later werd voor hem een monument neergezet op het Begeerplein.
«Rolliers was een man voor die heel heldhaftig gewoeten moet hebben», licht Kristel Van Aude naeren toe. «Hij leefde de eendoodslag vevende bij het meerslaan van een orangoesche opstand in Gent. In 1805 werd een monument opgericht door hem op het Regentieplein naar aanleiding van 75 jaar onafhankelijkheid. In onze collectie hebben we ook nog twee andere oors van Peter Reelen Karel Dymelink. Zij waren op de baklijng in 1805 de enige twee Sint-Niklaase oud-strijders die nog in leven waren.» Foto: New (1908)

«Lot bepaalde wie dienstplicht moest vervullen»

De e oude loterijtrommel werd niet gebruikt oor de plaatselijke toembola, maar wel om te bepalen wie naar het front moest gaan. In 1830 nam het jonge België het Napoleonische dienstplichtstelsel over. Dit betekende dat er ieder jaar uit de beschikbare dienstplichtige jongens 13.000 rekruten geloot werden die vervolgens een dienstplicht van twee of drie jaar moesten vervullen.
De 'loting' of 'bloedwet' werd door het volkenoem gehaat, want wie van het onrecht en het lidassenverschil dat er mee gepaard ging. «Gevoede burgers konden voortaan linge lode kinderen en immers een plaatsvanger laten zoeken», zegt Kristel Van Aude naeren. «Wie een nummer trok voor een vrijstelling liet dit vaak inkaderen. De loting was een openbare gebeurtenis: de lotelingen moesten uit een tan boer of leggenrommel hun nummer trekken. Een lag nummer betekende dienstplicht te gaan vervullen, een hoog nummer een vrijstelling.» Foto: New

Een oude loterijtrommel die bepaalde wie zijn lot dienst moest vervullen. Wie een nummer trok voor een vrijstelling liet dit vaak inkaderen, zoals op de foto. Foto: New

Oude uithangborden van buurtwinkels

De oudheidkundige kring heeft een hele reeks oude uithangborden van winkels uit Sint-Niklaas. Foto: New

De Oudheidkundige Kring Land van Waas (BOKW) bouwde sinds 1861 een indrukwekkende collectie op van kaarten, affiches, boeken, foto's en andere bij onder voorwerpen. «Zo hebben we ook een mooie collectie aan oude uithangborden, vooral uit Sint-Niklaas», zegt Alfred Van der Gucht, afvoerder lid van het oepoudig: een bloedenwinkel hing een hoed buiten, een tabakswinkel een pijp en een schoenwinkel een laars. Zo wist men in één oogopslag wat de winkel verkocht.
«De uithangborden werden geschonken door de winkels zelf, meestal in de laatste jaren van de 19e eeuw», aldus Kristel Van Aude naeren. «We hebben niet alleen de uithangborden in onze collectie maar ook oors van waarop er nog in het straatbeeld te zien zijn.» Foto: New

«Bakkers versierden brood voor feestdagen»

'Paracous' zoals deze werden vroeger gebruikt om koekbrood te versieren. Foto: New

Ook unieke de collectie zijn de vele 'paracous', of broodversieringen die Sint-Niklaase bakkers gebruikten. Ze werden gebruikt ter versiering van speciale broden die op feestdagen werden gebakken zoals Sinterklaas, Kerstmis of Driekoningen. «Icht Kristel Van Aude naeren toe. «We hebben in onze collectie ook veel 'paracous' met de figuren van Sinterklaas maar er bestaan ook die draaien met plannen, religieuze afbeelden en legendes. Sommige eten platen uit de versiering zijn niet groter dan een munstuk. «Het was dan ook vooral bedoeld voor de armen onder de bevolking.»
De traditie van het brood versieren gaat terug tot de 16de eeuw maar is inmiddels volledig verdwenen. Foto: New